

#### ناگهان شعر

زنده‌یاد کیومرث صابری فومنی شعر هم می‌سروده؛ نمونه‌اش شعری که در ادامه می‌خوانید و در سال ۱۳۸۴ در «کتاب طنز ۲» که انتشارات سوره مهر منتشر کرده، چاپ شده‌است. تاریخ سرودن شعر معلوم نیست.

آفرین، مرحبا، صفا کردی  
پاتوی کشش شعر ما کردی  
شاخ ذوق مرا شکنیدی  
اسب طبع مرا مانیدی  
دو سه روزی عرق نمودم من  
تا که آن شعر را سرودم من  
شاغلا مش سپس ویزیت فرمود  
لطف فرموده و ادیت فرمود  
بعد از آن، مش رجب، دوروز و دو شب  
کرده ویرایش و جب به وجب  
سه چهار بار پشت و روش کردیم  
مصرعش پاره بود، رفوش کردیم  
لاجرم هر که شعر را خوانده  
کرده تشویق و کله جنبانده  
گفته احسنت مرحبا، بخ بخ  
حبذا، آفرین، زها و الخ...  
شعر ما را که خوب بود و سفید  
این جناب حروفچین بد چید  
ورنه در شعر، بنده اوستایم  
هم تراز «هومر»، گل آقایم  
شکسپیر ز ما نام، قار داش  
شاعر جاودانه‌ام، اینو باش!  
رودکی ریزه‌خوار خوان منست  
نیست شاعر که باغبان منست  
هر کجا بحث لفظ و معنا بود  
اصل من، سعدی المثنی بود  
حافظ البته چیز دیگر بود  
ولی او هم ز بنده کمتر بود  
ایها الناس، یا اولی الالباب  
نیست فرقی میان دوغ و دوشاب؟  
الغرض شعر ما این در جات  
مابقی فاتحه، مع الصلوات!

#### ادبی

### نویسنده در بند فلسطینی، برنده بوکر عربی



«باسم خندقچی» نویسنده فلسطینی که از سال ۲۰۰۴ در زندان رژیم صهیونیستی به سر می‌برد به عنوان برنده جایزه بین‌المللی ادبیات داستانی (بوکر عربی) معرفی شده به گزارش ایسنا، رمان «نقاب، رنگ آسمان» اثر نویسنده فلسطینی «باسیم خندقچی» به عنوان برنده جایزه بین‌المللی ادبیات داستانی عربی (IPAF) در سال ۲۰۲۴ معرفی شد. انجمن اسیران فلسطینی (PPS) در بیانیه‌ای اعلام کرد که خندقچی پس از این که چند ماه پیش به عنوان نامزد جایزه بین‌المللی ادبیات داستانی عرب شناخته شد، توسط رسانه‌های اسرائیلی مورد تحریم گسترده قرار گرفت اما در نهایت توانست مهم‌ترین جایزه ادبیات عرب یعنی بوکر عربی را از آن خود کند. جنگ علیه روایت فلسطینی رویکردی ثابت از سوی اشغالگران اسرائیل در مقابله با حضور فلسطینی هاست.

### رمان «دراکولا» به روایت حسام منظور



حسام منظور، بازیگر تئاتر و سینما قصد دارد در سال جاری اقتباسی نمایشی از رمان «دراکولا» اثر برام استوکر را روی صحنه ببرد. به گزارش ایلنا، حسام منظور که پیش از این و در سال ۱۳۹۸ نمایش «الیزابت باتوری» را کارگردانی کرد، حال پس از ۵ سال به سراغ رمان «برام استوکر» رفته است. تاکنون در سینما و تئاتر جهان اقتباس‌های مختلفی از رمان «دراکولا» شده‌است که از جمله مطرح‌ترین آن‌ها می‌توان به فیلم «دراکولا» به کارگردانی فرانسیس فورد کاپولا و بازیگری اولد من و اتنونی هاپکینز اشاره کرد.

# جای خالی طنز صادق و دلسوزانه «گل آقا»

به مناسبت ۱۱ اردیبهشت، سالروز درگذشت زنده‌یاد کیومرث صابری فومنی، افزون بر بازخوانی جریان‌سازی‌های کم نظیر او، با محمد حسن یادگاری، سازنده مستند «روزگار گل‌آقای» هم‌سخن شدیم



همه‌ابزارهای محسوس و نامحسوس را برای ضربه‌زدن و جریحه‌دار کردن مردم و نظام و انقلاب به کار می‌برند. برای آگاه کردن ذهن مردم از خدعه دشمن، چه وسیله‌ای از طنز هنرمندانه و شیرین‌وزیر کانه، بهتر و کاری‌تر؟ ان‌شاء... شما و همکارانتان موفق باشید.

اردیبهشت ماه دو سال پیش مستندی از شبکه مستندسینما به نام «روزگار گل‌آقای» ساخته محمدحسن یادگاری پخش شد؛ مستندی که پس از آن چندبار دیگر هم بازپخش شد. «روزگار گل‌آقای» پرت‌رهای از یک شخصیت محبوب و تأثیرگذار است که مردم هنوز هم طنزها و کاریکاتورهای خاطره‌انگیز نشریه‌اش را یاد دارند. در ادامه، گفت‌وگوی ما را با محمدحسن یادگاری، کارگردان این مستند می‌خوانید.

لطفاً درباره این که چه اتفاقی باعث شد به سراغ ساخت مستند «گل‌آقای» بروید توضیح دهید؟  
در دوران کودکی مخاطب پر و پاقرص «بچه‌ها گل آقا» بودم و همین موضوع باعث شد به سراغ ساخت این مستند بروم. یکی دوفتر از استادان من در حوزه ارتباطات که با مرحوم صابری آشنایی داشتند، به من کمک کردند تا با گروهی از کاریکاتوریست‌ها و نویسنده‌های قدیمی طنز ارتباط پیدا کنیم. بعد از آن با آقای ناصر فیض در این باره مشورت کردم و ایشان

## روایتی تازه از محمدرضا لطفی در تلویزیون

یادمان جدیدترین قسمت از مجله هنری «بوم» با پرداختن به زندگی زنده‌یاد محمدرضا لطفی، استاد موسیقی ایران از شبکه دو سیما به‌روی آنتن می‌رود. به گزارش روابط عمومی شبکه دو سیما، «بوم» که روایتگر رویدادهای دنیای هنر است به مناسبت روز معلم به سراغ شاگردان محمدرضا

جدیدترین قسمت از مجله هنری «بوم» با پرداختن به زندگی زنده‌یاد محمدرضا لطفی، استاد موسیقی ایران از شبکه دو سیما به‌روی آنتن می‌رود. به گزارش روابط عمومی شبکه دو سیما، «بوم» که روایتگر رویدادهای دنیای هنر است به مناسبت روز معلم به سراغ شاگردان محمدرضا

### اگر کلمه نبود، باران نمی‌آمد

«اگر کلمه نبود / باران نمی‌آمد / رنگین کمان معنایی نداشت / و ما / بی هیچ اسمی دفن می‌شدیم».

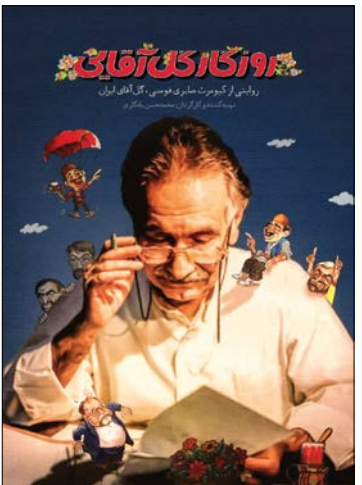
قداست کلمه در این شعر سلمان نظامت به وضوح قابل مشاهده است و می‌شود فهمید شاعر تا چه میزان برای کلمه اعتبار قائل است. برای همین هم هست که به گونه‌ای کلمه‌ها را در شعر می‌چیند که از سطرها بیرون نزنند: «همیشه / روی اسب‌های بازنده شرط بسته‌ام / هیچ کس نمی‌داند / وقتی اسبی زمین می‌خورد / به کجای آسمان خیره می‌شود»

شاعر بدون هیچ حرف اضافه‌ای شعر را به پایان رسانده، طوری که هم ورودی شعر غافلگیر کننده است، هم پایان متفاوتی دارد. بیهوده نیست که سعدی در کتاب گلستان یک باب را به فواید خاموشی اختصاص داده و در آن تأمی تواند مخاطبانش را به کم گفتن و زیاد اندیشیدن دعوت کرده است. شاعر امروز هم

گفت‌وگوها لحظه به لحظه بیشتر شیفته شخصیت آقای صابری فومنی شدم. استاد صابری دانش و تجربه زیادی داشتند و توانایی تعامل با همه جناح‌ها و سلیقه‌ها را داشتند؛ چیزی که امروز کم داریم؛ یعنی افراد بابینشی که بتوانند با چنین دید وسیعی با همه در ارتباط باشند و همه را به تعامل وادار کنند، این شخصیت‌ها خیلی کم هستند. این ویژگی آقای صابری بود و ما سعی کردیم در مستند هم این ویژگی را برجسته کنیم. از آن طرف وقتی فیلم پخش شد همه جناح‌ها و گروه‌های سیاسی به آن واکنش مثبت نشان دادند و این برای ما اتفاق خوبی بود.

جالب‌ترین بازخورد چه بود؟  
روز اکران فیلم، هم‌هادی حیدری، کاریکاتوریست اصلاح‌طلب آمده بود و هم دکتر حداد عادل، هر دو هم راضی از سالن بیرون آمدند.

ساخت مستند «روزگار گل‌آقای» چقدر زمان برد؟  
پژوهش فیلم حدود دو سه ماه و فیلمبرداری و تدوین هم تقریباً ۵، ۶ ماه زمان برد؛ یعنی یک فرآیند ۹، ۱۰ ماهه شد. ما ساخت مستند را در سال ۱۳۹۹ شروع کردیم که سال ۱۴۰۰ به پایان رسید و اردیبهشت ۱۴۰۱ به پخش رسید.



کلیشه‌های معمول در ادبیات خسته است و می‌خواهد به ساده‌ترین شکل ممکن و با استفاده از روزمره‌ترین کلمه‌ها شعر بسازد:  
«من در میانه این شعر، سطری را در آغوش گرفته‌ام / اگر صدای مته‌ها / صدای دریل‌ها / صدای آن هیلتی لکنته / صدای اتوبوس‌ها قطع شود / به ذهن شاعر می‌روم / نام مقدس معشوقه را می‌دزدم / و در متنی فراموش شده پنهان می‌شوم»

در جای دیگری می‌گوید: «چرا کسی برای تاکسی شعر عاشقانه‌ای نمی‌گوید / یا عشق را به سرما خوردگی تشبیه نمی‌کند / سایه‌ها کجای زندگی به ما نزدیک می‌شوند؟» «قسمت عمیق، قسمت «این را حالا این‌جامی گویم / آخرش / و نامش را می‌گذارم اعتراف / من گاهی خودم را شتر صدا می‌زنم / در آیینه به قوز پشتم خیره می‌شوم / و به میرزا محمد فکر می‌کنم / میرزا از یزد آمده بود با قابی از بادگیرها / من در کوی امیر، موش‌ها را آتش زدم / ... و من خون گرم تمام جاده را پر می‌کنیم / یک نفر می‌آید / چهار لیتری آب را در لبهای در شتم فرو می‌کند / ...»

چرا کسی برای تاکسی شعر عاشقانه‌ای نمی‌گوید؟  
در «قسمت عمیق، قسمت کم عمق» شاعر از شعار دادن و

#### بازنمایشگاه کتاب

### ظرفیت‌های نمایشگاه کتاب تهران برای رونق «نهضت ترجمه»



بهبودی نیا- شاید برای شما هم این سؤال پیش آمده باشد که با وجود ادبیات غنی ایران چرا تا امروز آثار ادبی ما کمتر موفق به کسب جوایز ادبی جهانی شده است؟ یا این که چرا هنوز بسیاری از مخاطبان ادبیات در کشورهای غیرفارسی‌زبان با بسیاری از آثار ادبی ما آشنایی ندارند؟ این موضوعی است که روزنامه خراسان تا امروز در قالب گزارش‌های سلسله‌وار در گفت‌وگو با شاعران، نویسندگان و ناشران به آن پرداخته و آسیب‌شناسی‌های در این زمینه داشته است. شاید برای شما هم جالب باشد که بدایند در تمامی این گفت‌وگوها یک جمله مشترک وجود داشت و همین جمله را می‌توان جان کلام تمامی این گفت‌وگوها دانست: «غفلت از ترجمه آثار ادبی به زبان‌های دیگر، اصلی‌ترین عامل کمتر دیده شدن آثار فاخر ادبی ما نزد جامعه جهانی است.»

در حالی کشور ما از معرفی آثار فاخر ادبی خود در رقابت با دیگر کشورهای جهان تا حدود زیادی بازمانده‌است که کشورهایمانند روسیه، فرانسه، ژاپن، آمریکا، انگلستان و... توانسته‌اند با ترجمه آثار خود به بسیاری از زبان‌ها علاوه بر به‌رخ کشیدن قدرت ادبی خود و درو کردن بسیاری از جوایز جهانی به‌صورت غیرمستقیم درآمدهای اقتصادی قابل توجهی را کسب کنند.

بی‌تردید هنر ترجمه عرصه حیاتی برای معرفی ادبیات ایران به جهان است. بدون ترجمه، خوانش آثار ادبی به گروه خاصی از افراد محدود می‌شود که با زبان فارسی آشنایی دارند. نکته قابل تأمل در این مسیر پس از ترجمه آثار، تعیین بازارهای هدف برای ارائه این آثار است و برای این کار چه جایی بهتر از نمایشگاه‌های بین‌المللی کتاب در ایران و دیگر کشورها.

با توجه به نزدیک شدن به زمان برگزاری نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران و حضور در خور توجه بسیاری از فعالان حوزه چاپ و نشر دیگر کشورها در این نمایشگاه ضروری می‌رسد راه‌اندازی نهضت ترجمه را باید بیش از پیش جدی بگیریم. نمایشگاه بین‌المللی تهران به دلیل داشتن بسیاری از ظرفیت‌ها که در این متن به‌اختصار به گوشه‌ای از آن‌ها اشاره شد، می‌تواند در تقویت نهضت ترجمه آثار ادبی نقش مهمی ایفا کند. برگزاری نشست‌های تخصصی ترجمه با کارشناسان داخلی و خارجی، حمایت‌های ویژه از مترجمان در زمینه تأمین کاغذ ارزان قیمت، تسهیل و ارتقای شرایط حضور در نمایشگاه کتاب و بسیاری از اقدامات تشویقی می‌تواند در این مسیر راهگشا باشد و بی‌تردید نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران می‌تواند گام‌های بلندی را برای تقویت ترجمه آثار ادبی فارسی به زبان‌های دیگر بردارد.

#### موسیقی

### درگذشت نوازنده پیش‌کسوت موسیقی



نصرا... شیرین‌آبادی نوازنده پیش‌کسوت ویولن شامگاه یک‌شنبه نوازنده اردیبهشت در ۷۵ سالگی بر اثر ایست قلبی جان به جان آفرین تسلیم کرد. به گزارش خانه موسیقی، نصرا... شیرین‌آبادی فراهانی از معدود موزیسین‌های نابینای کشورمان محسوب می‌شد و این مسیر راهگشا باشد و بی‌تردید نمایشگاه بین‌المللی کتاب تهران می‌تواند گام‌های بلندی را برای تقویت ترجمه آثار ادبی فارسی به زبان‌های دیگر بردارد.

#### پانویز نقد

